

Олександр Юрійович ГРИГОР'ЄВ

старший викладач, Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1374-4450>

e-mail: Gri1970@ukr.net

Наталія Ярославівна ПЕТРИШИН

к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри, Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4642-1778>

e-mail: natalya.petryshyn@gmail.com

Андрій Васильович ТОДОЩУК

к.е.н., доцент, Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4642-1778>

e-mail: a.todoschuk@gmail.com

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ЦИФРОВОГО РЕЙТИНГУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ

У статті продовжено цикл публікацій з визначення проблем вітчизняної нормативно-методичної бази для визначення рейтингу юридичної особи за податковими показниками в умовах європейської інтеграції. Запропоновано методичні рекомендації з визначення податкового рейтингу юридичної особи на основі кредиту соціальної довіри, що застосовується у Китайській Народній Республіці та на основі досвіду провідних країн світу. Надані рекомендації пропонується застосовувати державними податковими органами України з метою мінімізації корупції та прозорості надання пільг, привілеїв, державних замовлень тощо.

Ключові слова: рейтинг, рейтингування, критерій, показник, податкове рейтингування

ВСТУП

Створення сучасних інформаційних ресурсів є головним завданням державних органів для швидкого моніторингу не тільки економічної діяльності підприємств або окремих галузей економіки, але й всієї економічної ситуації у країні. На основі даних інформаційних ресурсів державні органи зможуть приймати обґрунтовані економічні й політичні рішення, які будуть цілком зрозумілі і прозорі для населення, суспільства, міжнародної спільноти тощо. Також вони дозволять уникати корупційних складових у різноманітних схемах з ухилення від оподаткування, вивезення капіталу за кордон, незаконного збагачення тощо.

Пропонований комплекс заходів із рейтингування податкових показників діяльності підприємства дозволить практично проконтролювати всі сфери діяльності підприємства. Методологічне забезпечення заданих нововведень передбачає ґрунтовне підготування для вирішення технологічних аспектів цієї проблеми, а також реалізування технічних проблем у сфері збору, оброблення, зберігання та передавання необхідної інформації.

Перевагою рейтингування підприємств з боку фінансових органів є сам характер інформації, яка буде виступати як суспільний регулятор соціальної, економічної, політичної, зовнішньоекономічної, митної складової загальної політики України, а також повною відсутністю політичного й лобістського впливу з боку монополістичних, олігархічних, державних органів, які реалізують насамперед власні інтереси для посилення своїх позицій і які часто не співпадають із державною політикою країни.

Також держава зможе вплинути на розвиток тої чи іншої сфери діяльності завдяки зміні пріоритетів у певних галузях економіки на основі інформації про

розвиток інфраструктури регіонів, областей, районів міст тощо, на основі інформації про соціальні сфери суспільного життя, політичних поглядів населення, на основі інформації про розвиток промисловості та екологічний стан у регіонах.

Завдяки фінансовому рейтингуванню підприємств можна буде створювати загальнодержавну карту сплати податків у регіонах, областях, районах тощо. На основі цих даних державні органи зможуть більш ефективніше та обґрунтованіше розподіляти державні кошти на різноманітні потреби з врахування внеску кожної області (району, міста тощо). І нарешті, це дозволить уникати часто необґрунтованих тверджень: «Наша область (район, місто тощо) всю Україну годує».

З іншого боку, фінансове рейтингування дозволить виявляти й недоліки в роботі фінансових органів України та передавати досвід найбільш успішних органів.

МЕТА роботи полягає у ґрунтовному дослідженні та аналізі міжнародного і вітчизняного досвіду рейтингування господарської діяльності підприємств за податковими показниками на території України для розроблення гармонізованих та уніфікованих методичних рекомендацій з рейтингування суб'єктів господарської діяльності в умовах європейської інтеграції України.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретичною базою для проведення дослідження стали методологічні положення відображені в Податковому Кодексі України, у Кодексі України про адміністративні правопорушення, Кримінальному кодексі України та інших законодавчих актах і літературних джерелах у сфері рейтингування суб'єктів господарської діяльності [1–7]. Для одержання результатів

роботи використано такі загальнонаукові методи дослідження: теоретичного узагальнення – для систематизації та виокремлення ключових критеріїв рейтингування підприємств; порівняння – для аналогізації вітчизняного та міжнародного досвіду рейтингування підприємств.

РЕЗУЛЬТАТИ

Для визначення рейтингу підприємства за податковими показниками необхідно провести оцінювання сплати підприємством податків, податкових зборів та інших податкових платежів. Як згадувалося в [7], головним законодавчим актом тут виступає Податковий кодекс України, за яким на підприємство накладаються штрафні санкції за податкові порушення. Але у визначенні рейтингу підприємства необхідно і враховувати сумлінність платника податків, його соціальну відповідальність, благодійну діяльність тощо.

Згідно з Податковим кодексом України, ст. 111 [1], відповідальність за порушення законів із питань оподаткування та іншого законодавства буває таких видів: фінансова відповідальність; адміністративна відповідальність; кримінальна відповідальність. За тим же кодексом визначаються загальні умови притягнення до фінансової відповідальності та її розміри. Але водночас, на жаль, податкові та митні органи не враховують діяльність сумлінних платників податків, на які мають орієнтуватися всі учасники господарської діяльності у країні. Крім того, часто у планові завдання фіскальних органів закладається певна кількість штрафних фінансових санкцій для виконання плану й на-

повнення державної скарбниці.

На наш погляд, дана ситуація є неприпустимою. У провідних країнах із суровою фінансовою дисципліною штрафні санкції застосовуються до злісних порушників. В іншому випадку, порушення підприємством податкового законодавства свідчить про неграмотну роботу фіскальних органів, і насамперед податкових інспекторів, які обслуговують це підприємство. Відповідно санкції мають одночасно застосовуватися й до підприємства й до податкових інспекторів та їх керівництва. А в Україні кількість штрафів навпаки, свідчить про ефективну роботу фіскальних органів.

Для виправлення такої пагубної практики й необхідно впровадити цифрове рейтингування фіскальних показників підприємства, що одночасно завдяки двосторонньому зв'язку виявить і негативні явища у роботі підприємств та фіскальних органів.

Рекомендоване рейтингування підприємств за податковими показниками наведено у табл. 1.

Дуже важливим є рейтингування за фінансовими санкціями податкових органів.

Рекомендоване рейтингування підприємств за показниками податкової фінансової відповідальності наведено у табл. 2.

Також необхідно враховувати податкові адміністративні санкції на підприємстві.

Рекомендоване рейтингування підприємств за показниками податкової адміністративної відповідальності наведено у табл. 3.

Таблиця 1 – Рекомендоване рейтингування підприємств за податковими показниками [розроблено авторами]

№ з/п	Назва показників	Одиниці вимірювання	Значення показників підприємства	Еталонне (середнє) значення показників підприємства	Межі коливання балів	Примітки
1	Розмір сплачених податків підприємством	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	0–1000	
2	Розмір сплачених податків підприємством працівниками підприємства	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	0–1000	
3	Розмір не сплачених податків та інших платежів	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	-1000–500	
4	Розмір сплачених податкових та інших зборів	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	0–500	
5	Розмір платежів, які вираховуються з бази оподаткування	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	-10–100	
6	Розмір платежів, які не вираховуються з бази оподаткування	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	0–500	
7	Розмір податкових пільг	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	-500–500	
8	Розмір фінансових санкцій	Тис. грн		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	-1000 – 1000	
9	Кількість адміністративних санкцій	Шт.		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	-100 – 100	
10	Кількість кримінальних впроваджень	Шт.		Середнє значення по області, регіону, галузі тощо	-1000 – 0	

Таблиця 2 – Рекомендоване рейтингування підприємств за фіскальними показниками на основі фінансової відповідальності [розроблено авторами]

№ з/п	Назва відповідальності	Сутність порушення	Розмір відповідальності	Межі коливання рейтингових балів	Примітки
1	2	3	4	5	6
1.	Порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) у контролюючих органах.	Неподання в строки та у випадках, передбачених цим Кодексом, заяв або документів для взяття на облік у відповідному контролюючому органі, реєстрації змін місцезнаходження чи внесення інших змін до своїх облікових даних, неподання виправлених документів для взяття на облік чи внесення змін, подання з помилками чи в неповному обсязі, неподання відомостей стосовно осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та/або складення податкової звітності, відповідно до вимог встановлених цим Кодексом.	1020 грн	-50 ÷ -10	
		У разі неусунення таких порушень або за ті самі дії, вчинені протягом року особою, до якої були застосовані штрафи за таке порушення.	2040 грн	-100 ÷ -50	
		Здійснення суб'єктами господарювання операцій із реалізації пального або спирту етилового без реєстрації таких суб'єктів платниками акцизного податку у порядку, передбаченому цим Кодексом.	100 % вартості реалізованого пального або спирту етилового	-200 ÷ -100	
		Ведення нерезидентом (іноземною юридичною компанією, організацією) діяльності через відокремлений підрозділ, зокрема постійне представництво, без взяття на податковий облік у порядку, передбаченому цим Кодексом.	100000 грн	-300	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 50	
2.	Порушення строку та порядку подання інформації про відкриття або закриття банківських рахунків, звіту про підзвітні рахунки.	Неподання банками або іншими фінансовими установами відповідним контролюючим органам в установленний строк повідомлення про відкриття або закриття рахунків платників податків.	680 грн за кожний випадок неподання або затримки	-50 ÷ -10	
		Здійснення видаткових операцій за рахунком платника податків до отримання повідомлення відповідного контролюючого органу про взяття рахунку на облік у контролюючих органах.	накладення штрафу на банк або іншу фінансову установу у розмірі 10 % суми всіх операцій за весь період до отримання такого повідомлення, здійснених із використанням таких рахунків (крім операцій із перерахування коштів до бюджетів або державних цільових фондів), але не менш як 1700 грн	-50 ÷ -10	
		Неповідомлення фізичними особами-підприємцями та особами, що проводять незалежну професійну діяльність, про свій статус банку або іншої фінансової установи за умови відкриття рахунку.	680 грн за кожний випадок неповідомлення	-50 ÷ -10	

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
2.		Неподання, подання з порушенням встановленого строку, подання не в повному обсязі або з недостовірними відомостями, або з помилками фінансовими агентами звіту про підзвітні рахунки.	100 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року	-1000 ÷ -100	Штраф не застосовується у разі об'єктивних причин, передбачених ПКУ
		Відсутність порушення.		100 ÷ 1000	
3.	Порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб - платників податків.	Неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не в повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку, а також суми, нараховані (виплачені) фізичним особам за товари (роботи, послуги), якщо такі недостовірні відомості або помилки призвели до зменшення та/або збільшення податкових зобов'язань платника податку та/або до зміни платника податку.	1020 грн	-1000 ÷ -100	Штраф не застосовується у разі об'єктивних причин, передбачених ПКУ
		Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення.	2040 грн	-1000 ÷ -100	Штраф не застосовується у разі об'єктивних причин, передбачених ПКУ
		Оформлення документів, що містять інформацію про об'єкти оподаткування фізичних осіб або про сплату податків без зазначення реєстраційного номера облікової картки платника податків, у випадку, коли законодавство вимагає від особи-резидента отримання такого номера, або з використанням недостовірного реєстраційного номера облікової картки платника податків.	340 грн	-1000 ÷ -100	Штраф не застосовується у разі об'єктивних причин, передбачених ПКУ
		Порушення порядку подання інформації контролюючим органам про угоди з оренди об'єктів нерухомості.	680 -1360 грн	-1000 ÷ -100	Штраф не застосовується у разі об'єктивних причин, передбачених ПКУ
		Відсутність порушення.		100 ÷ 1000	
4.	Неподання або несвоєчасне подання податкової звітності або невиконання вимог із внесення змін до податкової звітності.	Неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати і сплачувати податки та збори, платежі, контроль за сплатою яких покладено на контролюючі органи, податкових декларацій (розрахунків), а також іншої звітності, обов'язок подання якої до контролюючих органів.	340 -1020 грн	-50 ÷ -10	
		Невиконання платником податків вимог стосовно умов самостійного внесення змін до податкової звітності у частині самостійного нарахування та сплати штрафу.	5 % від суми самостійно нарахованого заниження податкового зобов'язання (недоплати) та / або іншого зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи	-1000 ÷ -100	

1	2	3	4	5	6
4.		Неподання платником податків звіту (інформації, недостовірної інформації, невчасну інформацію) про контрольовані операції та/або документації з трансфертного ціноутворення, та/або глобальної документації з трансфертного ціноутворення (майстер-файлу), та/або звіту у розрізі країн міжнародної групи компаній, та/або повідомлення про участь у міжнародній групі компаній.	0 – 1000 розмірів прожиткового мінімуму на 1 працездатну особу	-1000 ÷ -100	Розмір штрафу деталізується ПКУ
		Неподання контролюючою особою звіту про контрольовані іноземні компанії.	Від 100 розмірів прожиткового мінімуму на 1 працездатну особу до 3 % суми доходу контрольованих іноземних компаній або 25 % скоригованого прибутку контрольованої іноземної компанії за відповідний рік, не відображених у звіті про контрольовані іноземні компанії, залежно від того, яке з таких значень є більшим, але не більше 1000 розмірів прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року, за кожен факт невідображення контрольованої іноземної компанії та / або за всі невідображені суми	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 50	
5.	Порушення строків реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних.	Порушення строків реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних та допущення помилок у зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної.	10-50 % суми податку на додану вартість залежно від кількості календарних днів	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення.		100 ÷ 1000	

1	2	3	4	5	6
6.	Порушення порядку реєстрації акцизних накладних та розрахунків коригування до таких акцизних накладних в Єдиному реєстрі акцизних накладних.	Порушення порядку реєстрації акцизних накладних та розрахунків коригування до таких акцизних накладних у Єдиному реєстрі акцизних накладних.	2-50 % суми акцизного податку з відповідних обсягів пального або спирту етилового, зазначених у таких акцизних накладних / розрахунках коригування, або 2 -50 % суми акцизного податку з відповідних обсягів пального або спирту етилового, на які не складені або не зареєстровані акцизні накладні.	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення		10 ÷ 50	У разі проведення операцій з акцизними товарами
7.	Порушення встановлених законодавством строків зберігання документів із питань обчислення і сплати податків та зборів.	Порушення встановлених законодавством строків зберігання документів із питань обчислення і сплати податків та зборів, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.	1020-2040 грн	-50 ÷ -10	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 500	
8.	Порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою – підприємцем.	Порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою – підприємцем.	50 % ставки єдиного податку, обраної платником єдиного податку	-50 ÷ -10	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 50	Для ФОПів зі спрощеною системою оподаткування
9.	Штрафні (фінансові) санкції (штрафи) у разі визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання.	Штрафні (фінансові) санкції (штрафи) у разі визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання	25-50 % суми визначеного податкового зобов'язання, завищеної суми бюджетного відшкодування	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення		10 ÷ 500	
10.	Відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу.	Відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу.	У розмірі вартості відчуженого майна	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 500	У разі здійснення таких операцій

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
11.	Порушення правил сплати (перерахування) податків.	Порушення правил сплати (перерахування) податків.	у розмірі 10-20 % погашеної суми податкового боргу	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 500	
12.	Порушення правил нарахування, утримання та сплати (перерахування) податків у джерела виплати.	Порушення правил нарахування, утримання та сплати (перерахування) податків у джерела виплати.	у розмірі 25;50;75 % суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету	-1000 ÷ -100	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 500	
13.	Неподання або подання з порушенням строку банками чи іншими фінансовими установами податкової інформації контролюючим органам.	Неподання або подання податкової інформації банками чи іншими фінансовими установами з порушенням строку, визначеного цим Кодексом, контролюючим органам.	170-340 грн	-50 ÷ -10	
		Порушення правил обліку, виробництва та обігу пального або спирту етилового на акцизних складах.	20000-50000 грн	-1000 ÷ -100	
		Відсутність із вини платника податку реєстрації акцизних складів у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового платником податку – розпорядником акцизного складу.	1,00 млн – 2,00 млн грн		
		Незабезпечення з вини розпорядника акцизного складу своєчасного подання до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, електронних документів, що містять дані про фактичні залишки пального та обсяг обігу пального або спирту етилового.	1000 грн за кожний неподаний електронний документ	-100 ÷ -10	
		Відсутність порушення.		10 ÷ 500	

Таблиця 3 – Рекомендоване рейтингування підприємств за показниками податкової адміністративної відповідальності [розроблено авторами]

№з/п	Назва відповідальності	Сутність порушення	Розмір відповідальності	Межі коливання рейтингових балів	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Порушення порядку ведення податкового обліку, надання аудиторських висновків.	Відсутність податкового обліку, порушення керівниками та іншими посадовими особами підприємств, установ, організацій встановленого законом порядку ведення податкового обліку, зокрема неподання або несвоєчасне подання аудиторських висновків, подання яких передбачено законами України.	У розмірі від 5 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.	-50 ÷ 50	Позитивний бал нараховується за відсутності порушень протягом року.
2	Неподання або несвоєчасне подання платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків та зборів (обов'язкових платежів).	Неподання або несвоєчасне подання платіжних доручень на перерахування належних до сплати податків та зборів (обов'язкових платежів).	У розмірі від 5 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.	-50 ÷ 50	Позитивний бал нараховується за відсутності порушень протягом року.
3	Невиконання законних вимог посадових осіб податкових органів.	Невиконання керівниками та іншими посадовими особами підприємств, установ, організацій, включаючи установи Національного банку України, комерційні банки та інші фінансово-кредитні установи, законних вимог посадових осіб податкових органів.	У розмірі від 5 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.	-50 ÷ 50	Позитивний бал нараховується за відсутності порушень протягом року.

1	2	3	4	5	6
4	Порушення порядку утримання та перерахування податку на доходи фізичних осіб і подання відомостей про виплачені доходи.	Неутримання або неперерахування до бюджету сум податку на доходи фізичних осіб під час виплати фізичній особі доходів, перерахування податку на доходи фізичних осіб за рахунок коштів підприємств, установ і організацій (крім випадків, коли таке перерахування дозволено законодавством), неповідомлення або несвоечасне повідомлення державним податковим інспекціям за встановленою формою відомостей про доходи громадян.	У розмірі від 2 до 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.	-50 ÷ 50	Позитивний бал нараховується за відсутності порушень протягом року.

Під час рейтингування підприємств за податковими показниками можна буде уникнути корупційну складову у розподілі бюджетних коштів, наданні податкових пільг, визначити найбільш важливі галузі, регіони й підприємства, які потребують державної допомоги.

Також за допомогою даного рейтингування й податкових показників можна обчислити за регіоном, областю, галуззю суми, які великі підприємства (на жаль, і державні також) приховують. Можна також визначити зменшення валового продукту через великі розміри зарплат «хижого» топ-менеджменту. Нагадаємо, що Україна має плоску шкалу оподаткування фізичних осіб і основні податкові надходження за цією статтею платить бідний та середній прошарок населення. Тобто фактично бідний і середній клас оплачує пенсії зокрема й багатіям.

Порівняння сплачених податків і власних доходів області плюс визначення розміру внутрішнього боргу з джерелами його погашення дозволить значно зміцнити фінансову й податкову дисципліни як у центрі,

так і на місцях.

Такі заходи значно покращать міжнародний імідж України і спростить її вхід у міжнародну спільноту.

ВИСНОВКИ

Запропоновані методичні рекомендації з цифрового рейтингування податкових показників підприємств дозволить вдосконалити нормативно-правове забезпечення визначення рейтингу підприємства для отримання шкали надійності підприємства як суб'єкта господарської діяльності, ліквідувати істотні проблеми корупції у системі фіскальних органів, покращити фінансову й податкову дисципліни передусім в центральних органах, та, в іншу чергу, в галузях, областях, містах тощо.

Надані рекомендації дають змогу встановити для сумлінних підприємств можливості отримати з боку держави різноманітних привелеїв і уникнення необґрунтованих і часто неефективних перевірок з боку податкових та інших органів.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011, № 13–14, № 15–16, № 17, ст. 112.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.2084 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122.*
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001, № 25–26, ст.131.
4. Про затвердження Національної рейтингової шкали: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. № 665. *Офіційний вісник України*. 2007. № 32. С. 25.
5. Все, что нужно знать о кредитных рейтингах. Standard & Poors Rating Services. McGRAW HILL FINANCIAL, 2014. URL: https://www.standardandpoors.com/ru_RU/delegate/getPDF?articleId=1498030&type=COMMENTS&subType=RATING%20DEFINITION
6. Соціально-економічна діагностика в умовах глобалізації / О.Є. Кузьмін та ін. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 284 с.
7. Григор'єв О.Ю., Петришин Н.Я., Тодошук А.В. Методичні рекомендації з цифрового рейтингування підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 12/4. С. 5–8.
8. Григор'єв О.Ю., Петришин Н.Я., Тодошук А.В. Методичні рекомендації з цифрового оцінювання соціальних показників підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 4. С. 10–15.

References

1. Tax Code of Ukraine: Law of Ukraine of 02.12.2010 № 2755–VI. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2011, № 13–14, № 15–16, № 17, p. 112. (in Ukrainian).
2. Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine of 07.12.2084 № 8073-X. Information of the Verkhovna Rada of the Ukrainian SSR (VVR) 1984, appendix to № 51, Article 112. (in Ukrainian).
3. Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of April 5, 2001 № 2341–III. Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. 2001, № 25–26, art.131.4. On approval of the National Rating Scale: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of April 26, 2007 № 665. Official Gazette of Ukraine. 2007. № 32. (in Ukrainian).
4. On approval of the National Rating Scale: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of April 26, 2007 № 665. Official Gazette of Ukraine. 2007. № 32. P. 25. (in Ukrainian).

5. Everything you need to know about credit ratings. Standard & Poors Rating Services. McGRAW HILL FINANCIAL, 2014. URL: https://www.standardandpoors.com/en_EN/delegate/getPDF?articleId=1498030&type=COMMENTS&sub=RATING%20DEFINITION (in Russian).

6. Socio-economic diagnostics in the conditions of globalization / O.Y. Kuzmin, et.al. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House, 2012. 284 p. (in Ukrainian).

7. Hryhoriev O.Yu., Petryshyn N.Ya., Todoshchuk A.V. Methodical recommendations for digital rating of enterprises. *Economics. Finances. Law*. 2020. № 12/4. pp. 5–8. (in Ukrainian).

8. Hryhoriev O.Yu., Petryshyn N.Ya., Todoshchuk A.V. Methodical recommendations for digital assessment of social indicators of enterprises. *Economics. Finances. Law*. 2021. № 4. pp. 10–15. (in Ukrainian).

Oleksandr HRYHORIEV

Senior Lecturer, Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1374-4450>

e-mail: Gri1970@ukr.net

Nataliia PETRYSHYN

PhD in Economics, Associate Professor, Acting Head of the Department, Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8908-4241>

e-mail: natalya.petryshyn@gmail.com

Andrii TODOSHCHUK

PhD in Economics, Associate Professor, Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4642-1778>

e-mail: a.todoschuk@gmail.com

METHODOLOGICAL RECOMMENDATIONS ON DIGITAL RATING OF ENTERPRISES

Introduction. The introduction of tax rating will help to centralize the control over the activities of economic entities by various government agencies. On the other hand, tax rating will avoid subjectivity in the assessment of enterprises by the tax authorities and establish a transparent and understandable work of the tax authorities themselves for taxpayers and society as a whole.

The purpose of the paper consists in a thorough study and analysis of international and domestic experience in rating the economic activity of enterprises by tax indicators in Ukraine to develop harmonized and unified guidelines for ranking business entities in the European integration of Ukraine.

Results. To determine the company's rating by tax indicators, it is necessary to assess the company's payment of taxes, fees and other tax payments and introduce digital rating of the company's fiscal indicators, which, thanks to two-way communication, will reveal negative phenomena in enterprises and fiscal authorities.

When ranking enterprises by tax indicators, it will be possible to avoid the corruption component in the distribution of budget funds, the provision of tax benefits, to identify the most important industries, regions and enterprises that need state aid.

Also with the help of this rating and tax indicators, you can calculate the amount by region, industry, which large enterprises (unfortunately, the state as well) hide. You can also determine the reduction of gross product due to the large salaries of "predatory" top management. We remind you that Ukraine has a flat scale of taxation of individuals and the main tax revenues under this article are paid by the poor and middle class. That is, in fact, the poor and middle class pay pensions, including to the rich.

Comparing the paid taxes and own revenues of the region plus determining the amount of domestic debt with its sources of repayment will significantly strengthen financial and tax discipline both in the center and on the ground.

Such measures will significantly improve Ukraine's international image and simplify its entry into the international community.

Conclusions. The proposed guidelines for digital rating of tax indicators of enterprises will improve the regulatory framework for determining the rating of the enterprise to obtain a scale of reliability of the enterprise as a business entity, eliminate significant problems of corruption in the fiscal system, improve financial and tax discipline primarily in central authorities, and secondly in industries, oblasts, cities, etc. These recommendations make it possible to establish opportunities for honest enterprises to obtain various privileges from the state and to avoid unreasonable and often ineffective inspections by tax and other authorities.

Keywords: rating, rating, criterion, indicator, tax rating